

CUPRINS

Introducere	5
--------------------------	----------

CAPITOLUL I

EVOLUȚIA SISTEMULUI PEDEPSELOR PRIVATIVE

DE LIBERTATE ÎN DREPTUL PENAL ROMÂN

13

1.1. Pedepsele privative de libertate în vechiul drept românesc	13
1.2. Sistemul pedepselor privative de libertate în Codul penal din 1864	20
1.3. Sistemul pedepselor privative de libertate în Codul penal din 1936	25
1.4. Sistemul pedepselor privative de libertate în Codul penal din 1968	33
1.5. Modalități neprivative de libertate de executare a pedepsei închisorii	38
1.5.1. Executarea pedepsei într-o închisoare militară.....	38
1.5.2. Suspendarea condiționată a pedepsei închisorii	40
1.5.3. Suspendarea executării pedepsei închisorii sub supraveghere	42
1.5.4. Executarea pedepsei la locul de muncă	44
1.5.5. Liberarea condiționată	47

CAPITOLUL II

EVOLUȚIA MODULUI DE EXECUTARE A

PEDEPSELOR PRIVATIVE DE LIBERTATE ÎN

DREPTUL PENAL ROMÂN

53

2.1. Închisorile și pedepsele din țara noastră în retrospectivă istorică de la începuturi până în secolul al XVII-lea	53
2.2. Evoluția activității penitenciare în secolul al XVIII-lea. Începuturile modernizării penitenciarelor și a regimului penitenciar.....	63

2.3. Regimul închisorilor la începutul secolului al XIX-lea. Regulamentele organice și rolul lor în reformarea regimului închisorilor	68
2.3.1. Penitenciarele moldovenești în perioada domnitorului Grigore Ghica.....	71
2.3.2. Penitenciarele din Muntenia în perioada domniei lui Gheorghe Bibescu.....	74
2.4. Evoluția penitenciarelor din Transilvania și Banat.....	77
2.4.1. Evoluția penitenciarelor din Transilvania	77
2.4.1.1. Penitenciarul Gherla.....	79
2.4.1.2. Penitenciarul Cluj.....	81
2.4.2. Măsurile privative de libertate în Transilvania.....	83
2.4.3. Paza și disciplina în penitenciarele din Transilvania.....	84
2.5. Unirea principatelor și reformarea sistemului penitenciar	85
2.5.1. Reforma sistemului penitenciar sub Alexandru Ioan Cuza	85
2.5.2. Regimul penitenciar în timpul domniei Regelui Carol I	89
2.5.3. Închisoarea celulară Doftana – un experiment eşuat	92
2.6. Legea din 1929 pentru organizarea penitenciarelor și institutelor de prevenție	94
2.7. Evoluția sistemului penitenciar și a regimului privitor la executarea pedepselor privative de libertate până la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial	98
2.8. Două decenii de detenție politică în România	104

CAPITOLUL III

SISTEMUL PENITENCIAR ROMÂNESC ÎN

PERIOADA APLICĂRII LEGII NR. 23/1969 (1969–1989) 111

3.1. Elemente novatoare în reglementarea regimului penitenciar	111
3.2. Individualizarea administrativă a modului de executare a pedepselor în România în perioada aplicării Legii nr. 23/1969 (1969-1989)	112

3.3. Drepturile și obligațiile deținuților	120
3.4. Structura organizatorică a sistemului penitenciar	123
3.5. Politica grațierilor și consecințele acesteia asupra sistemului penitenciar	127
3.6. Deficiențele sistemului. De ce era necesară reforma?	140

CAPITOLUL IV

SISTEMUL PENITENCIAR DIN ROMÂNIA.

REALITĂȚI ȘI PERSPECTIVE 142

4.1. Drepturile omului și drepturile persoanelor condamnate. Reglementări internaționale.....	142
4.1.1. Scurt istoric cu privire la convențiile și tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului	143
4.1.2. Raportul dintre dreptul internațional și dreptul intern în materia aplicării drepturilor omului.....	150
4.2. Noul cadru legal de funcționare în România	152
4.3. Organizarea Administrației Naționale a Penitenciarelor	154
4.4. Regimurile de executare a pedepselor privative de libertate	158
4.4.1. Regimul de maximă siguranță.....	160
4.4.2. Regimul închis.....	162
4.4.3. Regimul semideschis.....	164
4.4.4. Regimul deschis	165
4.5. Individualizarea administrativă a modului de executare a pedepselor privative de libertate	166
4.5.1. Cadrul instituțional	166
4.5.2. Categoriile vulnerabile	169
4.5.3. Schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate	177
4.5.4. Elaborarea și aprobarea planului de educație și intervenție psihosocială.....	182
4.5.5. Acordarea recompenselor	183
4.5.6. Analizarea propunerii de liberare condiționată	183
4.6. Judecătorul delegat cu executarea pedepselor și jurisdicționalizarea modului de executare a pedepselor	184
4.7. Drepturile persoanelor aflate în stare de detenție	189

4.8. Munca în penitenciar	210
4.9. Activitățile cultural-educative și terapeutice	214
4.10. Sancțiunile și contestarea acestora	229
4.10.1. Prevederi ale legislației române cu privire la aplicarea sistemului disciplinar persoanelor condamnate.....	229
4.10.2. Obligațiile și interdicțiile persoanelor private de libertate prevăzute de legislația execuțional-penală.....	230

CAPITOLUL V

CRIZA SISTEMULUI PENITENCIAR ROMÂNESC ȘI

REFORMAREA ACESTUIA

5.1. Principalele caracteristici ale populației carcerale.....	237
5.2. Regimul de viață din penitenciar	238
5.3. Situația deținuților la ieșirea din penitenciar	240
5.4. Securitate și siguranță.....	242
5.5. Criza economico-financiară.....	245
5.6. Criza autorității.....	246
5.7. Criza valorilor.....	259

CAPITOLUL VI

PERSPECTIVE PENTRU UN CADRU JURIDIC

ADECVAT

6.1. Principii	261
6.2. Modificări în regimul de viață al deținuților	262
6.3. Îmbunătățirea condițiilor de cazare	265
6.4. Specializarea personalului	269
6.5. Tendințe de dezvoltare în sistemul penitenciar	272
6.6. Forme instituționale de detenție	276

CAPITOLUL VII

ASPECTE DE DREPT PENITENCIAR COMPARAT

7.1. Sisteme penitenciare experimentate în secolul al XIX-lea	281
7.2. Sisteme penitenciare europene contemporane.....	285
7.2.1. Sistemul penitenciar spaniol.....	285

7.2.2. Sistemul penitenciar olandez	290
7.2.3. Sistemul penitenciar austriac	292
7.2.4. Sistemul penitenciar englez	294
7.2.5. Sistemul penitenciar francez	297
7.2.6. Sistemul penitenciar sloven	300
7.2.7. Sistemul penitenciar ceh	302
7.2.8. Sistemul penitenciar leton	303
7.2.9. Sistemul penitenciar maghiar	304
7.2.10. Sistemul penitenciar italian	305
7.3. Prezența Ministerului Public în domeniul penitenciar în dreptul comparat	307
7.3.1. Spania	307
7.3.2. Franța	308
7.3.3. Portugalia	309
7.3.4. Italia	310
7.3.5. Germania	310
7.3.6. Republica Slovacă	310
7.4. Comparatie între sistemele europene	312
7.5. Sistemul penitenciar american	316

CAPITOLUL VIII

ALTERNATIVE LA PEDEPSELE PRIVATIVE DE

LIBERTATE	321
8.1. Necesitatea alternativelor neprivative de libertate	321
8.2. Munca în folosul comunității	327
8.3. Amenda penală și zilele-amendă	327
8.4. Închisoarea la sfârșit de săptămână	328
8.5. Supravegherea electronică	329

CAPITOLUL IX

PROVOCĂRI, EVOLUȚII ȘI TENDINȚE	332
9.1. Justiția restaurativă	332
9.2. Perspective internaționale	334
9.3. Strategii sectoriale	335

BIBLIOGRAFIE	339
---------------------------	------------

ANEXE	347
Anexa 1	
Europa – Totalul populației penitenciare	347
Anexa 2	
Europa – Ratele populației penitenciare la 100.000 de locuitori	350
Anexa 3	
Europa – Deținuți străini – procentajul deținuților străini din totalul populației penitenciare pe țări	352
Anexa 4	
Persoane condamnate definitiv, aflate în penitenciare și centre de reeducare (la sfârșitul anului)	354
Anexa 5	
Persoane condamnate definitiv, aflate în penitenciare, după durata pedepselor (la sfârșitul anului)	355
Anexa 6	356
Rata criminalității (persoane condamnate definitiv la 100.000 locuitori), pe regiuni de dezvoltare și județe	356
Analiza diagnostic a sistemului administrației penitenciare	358
Proiect de Hotărâre a Guvernului României: Strategia administrației naționale a penitenciarelor în perioada 2010–2013	417
Propuneri de modificări la Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal	461